

Što je sloboda ?

Dan danas sve hliepi i gine za slobodom kao putnik za vrućom hladne vode. Neima plemena, neima naroda, neima pojedinca čovjeka, ikoliko budna i samosvjestna, a da ga nije opojila, uzhitila i zaniela čarobna riječ slobode! A kako i nebi, kad je robstvo proti naravi, a sloboda naravno stanje čovjeka? Zato svaki narod i svaki pojedini čovjek, ako neće da zataji i potlači sebe i svoje čovječije dostojanstvo, jest baš dužan nastojati, da dodje do što veće narodne i svoje osobne slobode. Zato se eno i vode za slobodu toliki ratovi, a njezini se zatočnici spominju i slave od koljena do koljena, kao prvi i najveći dobročinitelji naroda čovječanskoga.

Ali akoprem sve, što lazi i plazi, hoće da se odjene djevičanskim rubom slobode: ipak sviet u obće kao da još ni danas neima pravoga pojma o toj svetinji svega kolikoga čovječanstva. Jer eno, kao pojedinih ljudih, tako i čitavih narodah, gdje zaglušuju cijeli sviet svojim tobože slobodoumljem, a kad tamo, sloboda se u njihovima rukama pretvorila gdje u skrajnu razuzdanost i potolice, a gdje u najbezobraznije gaječenje i tlačenje dragih ljudih i drugih narodah. To čudo ima dakako svoj koren u pokvarenosti srca čovječanskoga, ali sloboda nije kćerica srca nego umu, zato, ako ga nije srce zasliepilo i potamnilo, ona se mora vidit tu u svojoj djevičanskoj ljepoti.

Što je dakle sloboda ?

Na ovo se pitanje neda odgovoriti, ako se prije svega ne uglavi, zašto i u koju svrhu živi čovjek na ovom svijetu. Tko to pravo zna i pojmi, taj zna i pojmi također, što je sloboda. A to baš nije toli teško, jer čim stane ozbiljan i razuman čovjek razmišljati i razmatrati divota božje prirode iliti naravi s jedne strane, a s druge izpitivati i naslušivati sva poštena i plemenita nagnutja svojega srca i svoje duše, odmah čuti i vidi, da je zato stvoren, da bude što sretniji i zadovoljniji na ovom svijetu, a na onom da postigne vjekovito blaženstvo. Jednom besjedom, on teži za srećom i blagostanjem, a ta mu je težnja tako prirodjena, kako je prirodjeno ribi da pliva, ptici da leti, suncu da sija. Iz te su težnje spređeni svi kucaji njegova srca i sve misli njegove duše. Sreća dakle i blagostanje na ovom, a vječno blaženstvo na onom svijetu, jest prava i jedina svrha našega na zemlji života, kao pojedinih naime ljudi tako i čitavih narodah. Ali gle, ni pojedini ljudi, ni čitavi narodi nemogu postignuti ni jednoga ni drugoga, već pod nekojimi stanovitim uvjeti iliti pogodbami.

A sad, koji su ti uvjeti, bez kojih neima čovjeku sreće i blagostanja na ovom, ni vječnoga blaženstva na onom svijetu ?

Ti uvjeti jesu, da se čovjek nepréstano usavršuje na duši i na tielu, to jest, da se trsi da bude svaki dan sve to umniji, prosviećeniji i duševno bolji i neporočniji. To je eto ono, što čini srećne i zadovoljne kao pojedine ljude, tako i čitave narode. Jer uman, prosviećen i neporočan toli čovjek koji narod uspeva i naprednje u svem, čega se god prihvati. Sreća dakle i blagostanje niču iz prosvjete, koja otvara čovjeku oči, da vidi što je zlo i što je dobro, pa da se dobra drži, a zla čuva. I tim eto uvjetah, ako i na veliko, naše sreće i nasega blagostanja.

Valja pako znati, da je čovjek dužan tražiti ono, za što je stvoren. A kako vidjesmo, čovjek je stvoren za sreću i blagostanje na ovom, a za vjekovito blaženstvo na onom svijetu: čovjek je dakle dužan tražiti jedno i drugo, i ako toga nečini, kriv je pred Bogom i pred ljudni. Ali ako je čovjek dužan tražiti svrhu, za koju je stvoren: to je onda dužan tražiti i uvjete iliti sredstva, da postigne ono, za čim teži.

A eno, što je tko dužan činiti, on ima na to svoje pravo, jer pravo niče iz dužnosti. Koliko ima dakle na svijetu dužnostih, toliko ima i pravah iliti pravica, zapisanih istim prstom Božjim u pameti svakoga čovjeka. I tako evo nas pred veličanstvenim prestoljem slobode, te najzakonitije, najvrednije i najslavnije kraljice i vladarice svieta!

Deder dakle, što je sloboda ?

„Sloboda jest pravo iliti nepriećeno traženje svoje sreće i svojega blagostanja kroz izpunjivanje svojih dužnostih u savršivanju duše i tiela!“

Iz ove se oznake na prvi mah vidi, da svi ljudi i svi narodi imaju jednu ter iste pravice, jer su svi jednaki, budući da imaju svi jednu ter istu svrhu. Toga radi iz ove se oznake nadalje vidi, da zlo i opačina neimaju pravica na svijetu, jer se zlom i opačinom toli pojedini ljudi koji čitavi narodi ne samo odalečuju od svojega cilja i svoje svrhe, nego izviše prieću u uživanju svojih pravah i pravica druge ljude i druge narode. Iz ove se oznake dosljedno vidi, gdje se il pojedinih ljudem il čitavim narodom od drugih ljudi il drugih narodah il nepriznaju svrhu, u koju su stvoreni, il prieći na koji god način naravski razvoj njihovih duševnih i tjelesnih silah, te tim postignuće njihove sreće i njihova blagostanja, bilo to zakonom il proti zakonu — da tu slobodi neima traga ni stida. Iz ove se oznake na

koncu vidi, da je ona zemlja najlobadnija i tim naj sretnija, gdje zakoni nisu drugo nego naravski odsjev one glavne svrhe, u koju čovjek živi i bistvuje na ovom svijetu, to jest, gdje zakoni s jedne strane brane i čuvaju svakomu i od svakoga, a s druge podupiru i promiču tu plemenitu svrhu svimi poštenimi i dopušćenimi sredstvi.

Nego o svakoj bi se misli, izrećenoj u ovom članku, dato napisati i više poglavljah, a o svem i čitava knjiga. Zato ja neću da idem dalje svojim umiovanjem, al ipak nemogu da svršim, a da nerećem, da se prava sloboda temelji očividno na kršćanstvu, zato da u stara predkršćanska vremena nisu ni najveći mudraci imali pravoga pojma o slobodi, premda se o slobodi i onda dosta pisalo i govoriло. Ako pak sloboda nevlada svetom ni danas nego čestimice, dapače ako neće podpuno nikad i nigdje, tomu nije krivo kršćanstvo nego ljudi, od kojih ga jedni zlorabe, a drugi il crne i zabacuju, il nepoznaju.

Dopisi.

U Boljunu 22. srpnja 1876.

Dne 19. i 20. tekućega mjeseca su se vršili ovdje občinski izbori, i to bolje nego do sada, pravo po zakonu, brez žandarai, u najljepšem redu, što služi na čast vrednomu kotarskomu povjereniku.

Izabrani zastupnici jesu:

1. Belasić Anton — 2. Belasić Mate — 3. Brkarić Anton — 4. Brumnjak Anton — 5. Buretić Josip — 6. Fabian-Čule Ivan — 7. Jurman Miho — 8. Ilišić Jakov — 9. Lovrinović Franjo — 10. Pataj Franjo — 11. Vicko Opašić — 12. Pikulić Ivan — 13. Pulić Stanko — 14. Raspar Juraj — 15. Rude Juraj — 16. Šupljina Ivan (šarenjak) — 17. Uljanić Anton — 18. Vagataj Josip (šarenjak).

Najprvo valja mi spomenuti gospodina Vicka Novljana, komu ide hvala na trudu, da se izbací koliko je više moguće šarenjakah iz zastupstva, i sbilja ostaše njih nekolicina prevarenih uz sve njihove napore. Sada molimo novo zastupstvo, nek dobro promozga, da najvrstnijega izabere za svojega glavara i za savjetnike, da si tako oteremo čelo posmradeno te da čisti stupimo u kolo naših ljudi u Istri, koji ljube svoj jezik slovinski. Voliku će imati zadaću glavari i mućan posao, al nek se ne boji truda nit muke, ugodiće Bogu i zahvalan će mu biti ovaj puk. Brez truda i muke nije predobitja nit slave, svršetak će ga ovjenčati.

Više godinah na našu najveću žalost hranimo pisara, koji nije na obće zadovoljstvo dosad služio, a lanjske je godine u jednoj sjednici zamolio zastupstvo, da mu se dade jedan pomoćnik, jerbo da tobože od silnoga djela ne može on svega opraviti, kako zahtjevaju kotarske oblasti, nu ima on za ine stvari dosta prostoga vremena.

Na koncu, neka se brine novo zastupstvo, da si izabere već i jednom blagajnika (kasira), da budu računai uvijek u redu, po želji vrhovne oblasti cesarske, a ne kako do sada nakon trih godinah jedva jedvice predloženi, jer inače bi došlo do velikoga nezadovoljstva i zamjere, a kotarska bi oblast nas združila s kojom drugom obćinom na škodu i sramotu našu veliku. Pazite! Složno dakle radite, da nebude razdora, omraze i nazadka u obćini.

U to ime živili novi zastupnici boljunske obćine!

Kako treba s nadutim govedčetom postupati.

Sastavio Nikola Vešić, gosp. činovnik.

Ova se bolest pojavi jedino kod preživaocah i to, ako se živo previše najede onakovih hranivah, koja prelaze na brzo u vrienje, čim se toliko plinova u živinčetu razvije (osobito ugljičite kiseline — CO₂), da se, nemoguće ih odpuštiti, tako opasno nadme, da mora poginuti, ako mu se brzo u pomoć nepriteče.

S toga je dakle od velike važnosti za svakog naprednog gošpodara da zna, kako će štetu izbjeći i govedče od smrti osloboditi.

Ova bolest dolazi, kako rekoah, na brzo i obićno poslje soćne, zelene korjenite hrane, kao što je *djetelina* (osobito crljena) *ljekarica*, *grahorica*, zatim *cima* od *zelja*, *repe*, *repice*, a osobito, dok su ove budi od rose, budi od kiše ili mraza mokre; ili kad životinja na tašte ždere i odmah na to se napaja.

Nadalje svieža (friška) krma, koja je na gomili (kupu) stajala, pa se upalila; kisele trave, *cime* od *koruna*, pokvareno *komine* i tako dalje, kada ih životinja veoma mnogo i pohlepno ždere.

Kad vidimo da je govedče naduto, treba odmah bez oklevanja napraviti uže od slame, katramom namazano. Ono se metne u gubicu i okolo rogova tako sveže da mu ne izpadne. Ujedno polji cijelo tielo sa hladnom vodom, i vodi živinče simo tamo, ali pri lodu. tom neka ga dva čovjeka podugo živo taru.

Ali ako nadutost raste, te je marvinče žalostno i nemirno, onda treba uzeti „35 do 52 grama negašena vapna, razmutiti ga u litru vode; dodati u to koju žlicu brašna, uliti još pol četvrti dobre rakije u tu smjesu, pa saliti govedčetu na jedanput u usta. Ovo se sredstvo svakih 10 časah (minutih) mora ponoviti, dokle god govedčetu nebudete bolje.“

Ovo sredstvo ja rabim već više godina, i uvijek sa dobrim uspjehom; zato ga preporučujem što toplije i svesrdnije svim našim vrijednim poljodjelcem. —

Samo ako je pogibelj velika, onda se mora marvinče „troikarom“ probosti.

Troikar zove se nožić siljast, gladak sa obijuh stranah, a vrhom oštrim. Ovaj nožić nalazi se u rožnici limnoj (latenoj) tako, da mu vrh iz nožnice viri. Kad je govedče u opasnosti, te gori rečeni liekovi nepomognu, onda ovim troikarom treba ubosti govedčetu u lievu taštinu (8 c. m. do 11 centimetara od hrta i toliko od kuka), gdje je ono naduto; pa kad se dovoljno duboko ubodeno (5 c. m. 8 c. m.), nožić se izvuce, a korica ostane u govedčetu. Kroz korice sad će onaj plin, koji nadima govedče izhlapiti, te ako bi se slučajno naslagano krumom otvor od korice začepio, izčisti se opet bodilom od troikara ili pako drvenom šibkom.

Ako opaziš, da razvitoga plina neima više ništa, te da s toga nije nikakve opasnosti, izvuci troikar i ranu namaži *nijetačkim terpentinom*, koji se dobije u svakoj ljekarni.

U slučaju nužde (potrebe) može se ovaj ubod i samim nožićem, kakov se pri ruci desi, učiniti.

Kad si na taj način od nadutosti govedče oslobodio, treba da ga bar dva dana pazljivo gojiš, i braniš suhim sienom, a pojiš vodom ječmenom.

U ovom slučaju valja govedče čuvati i od same suhe djeteline, pšeničnih mekinjah i sirova korjenja, jer je takova hrana za govedče u navedenih slučajih vrlo opasna.

Pribić mjeseca srpnja 1876.

Dajmo se na voćarstvo!

(Iz Gosp. Lista Dalm.)

Tuga čovjeka obuzimlje, kad on putuje kroz naše kotave, navlastito u ovo zeleno doba godine, a tu na čitave sate hoda nemože mu oko da zapne za zeleno stablo kraj puta, nevelimo obćinskoga, nego, na žalost jošter većn, ni pokrajinskog ni državnog. Te da i nebismo imali nikakva drugog dokaza o nehajstvu i nemarnosti dosadanjih javnih upravah u našoj zemlji, to bi nam ova posvukudna i posvemna neštašica zelene graue uz javne ceste i puteve prekodosta mogla svjedočit, koliko su baš bila pusta srdea naših upraviteljah, pusta i prazna svake ljubavi prama nami. Uz javne ceste i puteve, i da bi tko drugi hotio i mogao, nije mu prosto saditi stabla bez dozvole javne uprave. To je svedjer i posvukud bila zadaća samih vladah i vladarah.

Nit nam tko reoi, da se je toga koješta kod nas pokušalo u ovo zadnje doba, ali da je bilo sve zalud zbog divlje i nemirne čudi našega puka; jer ćemo mu mi odvratiti, da ono premalo što se pokušalo, nit je mudro ni ozbiljno pokušano, te je propalo, više nego s divlje čudi našega puka, s nevjestine i nemarnosti onih, što su nam nasadjivali već usahnule i suhe mladice, puštanah, pukle usadjene, bez ograde i bez straže, tobož andjelom čuvarom dubrava i gajeva, zadovoljni oni međjuto odašiljanjem sjajnih i zveščeah o zagajeuju pustarah i goletih dalmatinskih, ili opadanjem, po inostranstvu, ovoga vječnjeg mučenika, našega paka od tih ljudi i zapuštena i porugana, baš po ovoj svakom poznatoj i „gô i bos, i još mu je zima.“

Ali ako je nas javna uprava u ovom obziru tako grdno zanemarila i zapustila, ona nam ipak nije kratila, da mi sami pred vlastitim svojim kućami sadimo što nas ikad volja. Ona nije nami kraljstvom, da stvaramo sebi hlada pred našim vratim; da gojenjem i voćnih stabalah otvaramo sebi nova vrela dobitka i najlakšeg i najpređijeg, vrela milinjah i radostih najpogodnijih, što no nam taman nadolaze, kad u svom oblogu, u svom vrtlu, pred svojom kućom zasjednemo pod sjeuita evatna stabla trešnje, kajsijsje, (arkucom mellino) bajamah, šljive, praske, smokve, itd., gdje nam oko sito cvieća, njuh mila vonja, usta sladčine, kesa zlata, srdee veselja. To nam nitko nije kratio, niti krati. Sama je naša kobna liepnost, ako nam tolika zemlja leži oko kućah zapuštena i neobradjena, zarasla trnjem i korovljem, grdeći nam i gadeći obitališta; koja, da nam je prave volje, razbora i marljivosti, mahom bi nam se mogla pretvoriti u dražestna, da nerečemo rajska boravišta, gdje bismo se od milinja raztapali, kamogod bismo okom kričali.

Nespominjimo ovdje Njemaca ni Francuza, kojih je zemlja sve zelena bujna dubrava pitomoga stablja i voća; neg pogledajmo na malobrojui, ali napredni i marljivi narod česki. Tu se voćarstvo na toliko danas razvilo, da ne samo pomanji vlastnici

namiruju sve svoje kućne potreboće iz sama voća, pa im još što-god i pretiče, nego i poveća vlastela vade na tisuće lepih forintah iz svojih umno gojenih voćakah. Čitave se obćine ondi uzdržavaju samim voćarstvom, namirajuć sve njihove obćinske troške iz voćnjaka ponasadjenih na obćinskih zemljištih. Da šutimo o krasoti bujnih voćakah ponasadjenih uz obćinske puteve i ceste, što opet obćinam idje u prilog. — Bože dragi! hoće li što takova kod nas biti, u ovoj ljepoj našoj zemlji, pod ovim blagim našim nebom, gdjevo voće svake vrste izvanredno i dobro uspjeva, samo ako je mudro gojeno! Žalost nas hvata, kada na to promišljamo, a strah obuzima da o tom svoj sud izrečemo!

Na spoznanje svoga grieha prvi je početak svakom popravku. Treba nam jednom započeti, te se svojski posla primiti: uz postojanu, tvrdvu volju, otvoriti ćemo sebi voćarstvom obilan vratak stvarne koristi, duševne radosti i podpuna zadovoljstva. Dajmo se dakle dušom i tjelom na voćarstvo!

Pjesma Nikole kneza crnogorskoga.

Onamo, onamo!... za brda ona,
Govore da je razoren dvor
Mojega cara; — onamo, vele,
Bio je ujedga junački zbor. —

Onamo, onamo!... da vidju Prizren;
Ta to je moje doma ću doć;
Starina mila tamo me zove:
Tu moram jednoć oružan poć. —

Onamo, onamo!... sa razvalinah
Dvorovah carskih vraga ću reć:
„S ognjišta milog bježi mi kugu,
Zajam ti moram vraćati već!“ —

Onamo, onamo! — za brda ona,
Kazaju da je zeleni gaj,
Pod kim se dižu Dečani sveti:
Molitva u njih prisvaja raj. —

Onamo, onamo! — za brda ona,
Gdje nebo plavi savija svod;
Na srpska polja, na polja bojna,
Onamo braćo spremajmo hod! —

Onamo, onamo! — za brda ona,
Pogažen konjina klikuje Jug:
„U pomoć djeco, u pomoć sinei,
Svetit me starca svet vam je dug!“

Onamo, onamo!... sablji za stara
Njegova rebra da tupim rez
Po turskim rebrim; — da biednoj raji
Njom istom s rukuh rasjecam vez

Onamo, onamo! — za brda ona,
Milošev kažu prebiva grob:
Onamo!... pokoj dobit ću duši,
Kad Srbin više ne bude rob! —

Neukû Nauka.

Njegovanje ugorakah u vrijeme suše.

Najbolje ćeš učiniti, ako krastavce (kokomeri) za vrijeme sršee što češće okopaš; jer ne samo što ćeš s tim otvoriti gornju naslagu zemlje, da tako lakše može kiselik u zemlju prodirati, nego ćeš i *olagi* put u zemlju otvoriti, koje u zraku i u najvećoj suši imade.

Vršitba ili Mlatnja i zareznicí.

Posve je loš običaj čekati da žito dozrije podpuno, pa ga onda žeti; kada je zrno još ponešto mehko, pa kad ima u sebi još nešto mlička, onda je najbolje vrijeme za žetvu.

Ženji pšenicu, kad je sasvim bez rose; pa je nemoj vezati u velike snope, jer ti se onda sporo suši, te je isto kao da ju ostaviš na njivi. Mlati žito, čim si ga požeo, eda ti se ne razplodjuju zareznicí, koji su uvijek uzrokom velike štete. Da ti se pšenica ne upali, postupaj ovako:

Dan posli nego si omlatio kojekakvo žito, metni u hambar jednu kokoš sa 12 pilića; i ostavi ih za koji dan tute, davajuć im uz to čiste vode.

Pilići utamano sasvim zareznicí, čim se izlegu; pa, pošto se oni nemogu umožavati, žito se ne upali, jer ona vrućina koju čutiš kad metneš ruku u žito, neproizlazi od njega, već od samih zareznicí.

Kako se izsušuju močvarna polja.

Čudnovat je način što neki englezki bogataš rabi, velikim uspjehom, pri izsušivanju njegovih močvarnih polja. On zapali svekolike trave što ih ima na oranici, pa onda duboko zaore pepeo. Kad je to uradio, posije njivu smjesom od tri libre bijele djeteline tri crvene, a četiri ljulja (*Lolium perenne*). Kad ova smjesa ponaraste, onda ju dobro zaore i pobranja, a to svake drage godine. Poslje 4 godine sije zob, pa u budućoj godini baci nešto vapna u prahu, a namah pripravi zemlju za sijanje pšenice.

Način je ponešto spor, ali je ipak bolje raditi oko močvare i za puno godina, nego da ostane za uvijek mrtva glavica.

Kako se u Kini kazni kamatar (užurar).

Kada se prvi put dokaže, da je tko kamatar, odsjeku mu jednu ruku, drugi put drugu, a treći put dodje red na glavu. — Kad bi kod nas takova kazna obstojala, koliko bi ljudi bez ruku bilo, koliko bi glavah na dan palo?

Kako da postupiš, kad ti se konj neda podkovati.

U komad krpe motni nekoliko kapljicač *etiroy* ulja od pršuna; pa kada podkivaš konja, daj mu da njuši tu krpnu s' uljem. Najnemirniji konj postane tim miran kao janje.

Književne viesti.

Kratak nauk o voćarstvu preporučila je visoka kr. zemaljska vlada hrv. odpisom od 15. srpnja br. 3281 pučkim učiteljem, a imonito opetovano polazećoj mladeži kao pomoćnu knjigu. Usled ove preporuke snižena je djelen ciena na 30 novč. da si ju mladež lasnije nabaviti može. Liepo vezana za nagrade stoji 40 novč.

Različite viesti.

* Nj. Veličanstvo blagoizvolilo je premilostivo imenovati velezaslužnoga muža, prvoga Bunjevca, presvjetloga gospodina Ivana Antunovića, začasnim biskupom bosanskim, koga svevišnji Bog Sebi na slavu, Bunjevcom i Šokcem na golemu radost i košist da blagoslovi, poživi i pokriepi još mnogo ljetah!

* U zavodu za siromahe ovdje u Trstu nahodilo se prošlog mjeseca lipnja 256 starakah, 209 staricah, 142 mladićah, 67 dječakah i 77 djevojakah, ukupno 750 osobah. K tomu broji 15 čuvarah, 22 slugu i 6 nastojnikah za bolestnike. Istog mjeseca 1292 obitelji dobile su mjesečnu novčanu poddoru u svoti od 1998 f.; a 539 obiteljim bje razdijeljeno 35,643 obrokah (porcioni) hrane.

* † Franjo Fegle, e. k. namjestnički savjetnik u Trstu, preminuo je prošlih danah nakon teške bolesti. Pokojnik bio je rodom iz Šturije blizu Ajdašine i mnogo je godinah svoga službovanja proveo u našoj Istri. Gdjegod je bio ljubio je i štitiio svoj slavenški narod, pa zato se ga Istrani i Otočani voloskog i lošinjskog kapetanata najmilije spominju. Vječna mu slava!

* Presv. g. Posilović, novoimenovani biskup senjsko-modrški, nastupit će dne 3. tek. m. svečano svoje apustolsko poslovanje.

* U Celovcu u Koruškoj hoće se dne 13. nastavšeg Augusta slaviti uspomena *Antona Janežića*, e. k. profesora, narodnog spisatelja i jednoga od najzaslužnijih buditeljah naše vrle braće Slovenacah. Slava pokojnomu Janežiću, a uztrajnost u borbi našoj najbližoj braći slovenskoj!

* Crnogorci pod vodstvom svoga umnog i hrabrog kneza Nikole junački se bore proti kletom Turku, otimljujući mu dnevi-mice zemlje i zarobljući mnogo sužanjah. Med ostalimi bitkama pobije se i na Kleku, gdje Crnogorci zarobiše nekoliko Turakah i

11 od ovih predaše Austriji, koja jih prošlih danah kroz Trst odpravi u Celovac (Klagenfurt) dok se rat svrší. Zadnje pako viesti povidaju, da su Crnogorci strašno Turke pobili, mnogo ih zasuznjili a med i njimi njihovog vodju, Osman-pašu.

* Iz Rusije, kako što se čuje, pripravlja se 50,000 dobrovoljacah da priskoči na pomoć našoj vojujućoj braći. Milosrdnim ruskim sestram bje dozvoljeno od naše vlade proći kroz austrijsko zemljište u kuczevinu Srbsku, da tamo nastoje nevoljne ranjenike.

* Kako da se Turska razdieli. Njemačke službene novine pišu, da su se onomadne naš i ruski car sporazumjell, kako da se turska zemlja razdieli. Po njihovom mnenju, ponosna i plodovita Bosna imala bi se spojiti sa Hrvatskom pod žezlom našega premilostivoga kralja, da se tako povrate ona liepa stara vremena, kadna je današnja Hrvatska, Slavonija, Bosna, Dalmacija i jedan dio Istrebila jedna država i jedno kraljestvo. Mi bi se bez uvrede braće taj novosti radovali, jer znamo, da bismo tek onda Magjarom svaki put u Hrvatsku zatvorili. Srbija iskala bi se povećati starom Srbijom, Crnagora djelom Hercegovine i Arbanaske. One dvie knezevine sa Rumunjskom imale bi biti pod zaštitom Austrije. Grčka bi se povećala sa otoci, Bugarskom bi vladao jedan knez ruski. A Turčinu bi ostao Carigrad i još nekoliko zemlje. Na ovo bi bilo samo zavremeno dieljenje Turske. Jer kad bi se kašnje Ruska ojačila i Austrija uredila, tada bi se imao Turčin bez velike sile i napora sasvim iz Europe u Aziju otjerati. Da li će od svega toga govorkanja što biti, vidjet ćemo do skora, jer nebi imalo proći mnogo vremena, a da se mir nepovrati na olimpskom Poluotoku, il pa da bude do koljena krvi u cijeloj Europi. Austrija da bude pripravna na sve, sakuplja silu vojničtva u Hrvatskoj i Dalmaciji.

* Izvažnje marve (žalvine). Kao što se iz urednih izvješćah izvadjaju u prvih 6 mjesecih tekuće godine bje izvoženo iz Austrije u inozemstvo: 44.995 volovah i bikovah, 13.147 kravah, 2394 manjega blaga 22.960 teletah, 62.592 ovacah, kozah, skopacah itd. 20.594 janjetah i kozličah, 162.406 svinjah i 23.990 praščičah. Od ovih spadaju Magjarskoj i Hrvatskoj: 863 volovah i bikovah, 97 kravah, 1380 teletah, 7484 kozah, ovacah, skopacah itd., 4814 janjetah i kozličah i 249 svinjah. Iz Štajerske i kranjske nije se ništa izpoljalo.

Javna Zahvala.

U prevelikoj tugi za gubitkom nezaboravne i ljubljene sestre Pauline, koju okrutna smrt na 26 minulog lipnja još u mladoj dobi svog života ote iz naručaja svojih milih, osobito M. P. grobničkomu župniku Juretiću, pa svim onim prijateljem, znancem i što vateljem, koji svojim nastojanjem i učestvovanjem sprovuđu k zadnjem počinku, tražiše ublažiti bol i tugu uciviljenih roditeljah, bratje rođakah i osamljenog supruga, svesrdno zahvaljuje njezinu brat

U Skradinu na 10. srpnja

L. Čargonja.

U Administraciji „Naše Sloge“ prodaje se

NOVA SLIKA

Devetero vodjah i junakah iz ustanka u Bosni i Hercegovini.

Slika ova veoma liepo izradjena, 90 centimetarah duga i 63 široka, košta samo f. 1 novč. 20.

Bez ove slike nebi imala biti nijedna Čitaonica, obitelj ili rodoljub, koji se interesuje za ustanak u Bosni i Hercegovini, i to tim više, što joj je ciena tako malena, da si ju svaki lahko nabaviti može.

Dobro bi bilo da hi si mnogi istog mjesta ili sela, sakupivši te nam nove poslali ukupno po postarskoj naputnici, il da nam *Korrespondenz-Kartom* javu, koliko slikaš žele imati, a mi bismo jim je svim ujedno po Pošti *revalsom* (per *Nachnahme*) odpravili.

Ték Novacah polag Borse u Trstu

od 16—30 Julija 1876.

NOVCI	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Caraki dukati (cekini)	—	—	—	—	—	—	5.80	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Napoleon	—	10.02	9.95	10.03	10.08	9.99	9.99	—	10.—	9.99	9.97	9.98	—	—	—	—
Libre Ingleske	—	—	—	—	12.67	—	12.59	—	—	12.57	—	12.53	9.89	9.84	—	9.84
Šrebro prid (aggio)	—	—	102.10	101.50	—	—	102.75	—	102.—	101.90	—	—	102.75	102.75	—	—

A. Karabalić Vlastnik.

Izdavatelj i odgovorni urednik A. Novak.

Tisk. Sinovi K. Amati.